

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 08.12.1999, sp. zn. 6 To 575/99, ECLI:CZ:KSPL:1999:6.To.575.99.1

Číslo: 27/2001

Právní věta:

Pachatelem trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák. spáchaného podvodným jednáním při sjednání úvěrové smlouvy může být pouze účastník takové smlouvy, např. dlužník nebo fyzická osoba jednající za dlužníka nebo za věřitele. Osoba, která účastníku úvěrové smlouvy pouze opatří potřebné nepravdivé podklady, může být jen pomocníkem, přičemž o pomoc ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. půjde jen v případě, kdy jednání pachatele - účastníka úvěrové smlouvy - dosáhne stadia pokusu nebo dokonání trestného činu.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 08.12.1999

Spisová značka: 6 To 575/99

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podvod úvěrový

Předpisy: 140/1961 Sb. § 10
§ 250b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Plzni zamítl odvolání obžalovaného J. N. proti rozsudku Okresního soudu Plzeň - město ze dne 6. 9. 1999 sp. zn. 6 T 37/99.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Okresního soudu Plzeň - město ze dne 6. 9. 1999 sp. zn. 6 T 37/99 byl obžalovaný J. N. uznán vinným spolu s již odsouzenou J. M. tím, že po vzájemné domluvě oba v P., v blíže nezjištěné době v srpnu až září 1998, za účelem získání úvěru u České spořitelny v P. opatřili potvrzení o výši příjmu s uvedením nepravdivých údajů pro J. M. a pro dva ručitele Z. S. a R. O. a potom obžalovaná J. M. podala dne 16. 9. 1998 v P. žádost o poskytnutí úvěru ve výši 80 000 Kč, k tomu přiložila potvrzení o výši svého příjmu a příjmu ručitele R. O., a potom v blíže neurčené době, nejpozději 23. 9. 1998 doložila potvrzení příjmu ručitelky Z. S., kdy při jednání dne 23. 9. 1998 byla zjištěna ze strany spořitelny nepravdivost údajů a požadovaný úvěr nebyl poskytnut.

Toto jednání obžalovaného J. N. kvalifikoval okresní soud jako pomoc k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c), § 250b odst. 1 tr. zák. a uložil mu trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon mu podmíněně odložil na zkušební dobu 18 měsíců.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný J. N. Zaměřil je toliko do výroku o trestu, když proti skutkovým zjištěním okresního soudu nemá podstatnějších výhrad a ztotožňuje se i s právní kvalifikací jednání, které je mu kladeno za vinu. Stěžejní námitkou obžalovaného je to, že mu měl být ukládán souhrnný trest. Poslední z nepravdivých potvrzení o příjmu totiž poskytl obžalované M. dne 14. 9. 1998, toho dne tedy skončila jeho pomoc spoluobžalované. Toto potvrzení následně dne 16. 9. 1998 obžalovaná doložila k žádosti o úvěr toho dne sepsané. Další dvě potvrzení předložila již dříve. Obžalovaný nesouhlasí s názorem okresního soudu, že doba spáchání skutku u účastníka je dobou, kdy skutek spáchal hlavní pachatel. Pomoc k trestnému činu spáchanému spoluobžalovanou byla dokonána obžalovaným v okamžiku, kdy jí poskytl poslední potvrzení. Z tohoto důvodu navrhuje, aby byl napadený rozsudek zrušen ve výroku o trestu a byl mu uložen výchovný souhrnný trest za současného zrušení výroku o trestu trestního příkazu Okresního soudu Plzeň - město ze dne 8. 9. 1998 sp. zn. 2 T 99/97.

Krajský soud v Plzni přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl obžalovaný podat odvolání, správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, přihlížející přitom i k tomu, zda nedošlo k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, a dospěl k následujícím závěrům:

V řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, nebyly zjištěny žádné podstatné vady. Byla dodržena všechna zákonná ustanovení včetně těch, která mají zabezpečit právo obžalovaného na obhajobu a která zajišťují řádné zjištění skutkového stavu věci. Okresní soud provedl dokazování v dostatečném rozsahu tak, aby mohl učinit správné skutkové i právní závěry. Tyto důkazy pak hodnotil způsobem uvedeným v § 2 odst. 6 tr. ř. a své závěry podrobně vysvětlil v odůvodnění napadeného rozsudku v souladu s ustanovením § 125 tr. ř.

Skutková zjištění soudu prvního stupně jsou správná. Na základě provedených důkazů lze mít za prokázané, že se obžalovaný žalované trestné činnosti dopustil. Bylo prokázáno, že po předchozím jednání s Českou spořitelnou byla ze strany obžalované M. podána žádost o poskytnutí úvěru dne 16. 9. 1999; toho dne tedy z její strany došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 250b odst. 1 tr. zák. Z provedených důkazů totiž vyplývá, že již v té době doložila minimálně dvě nepravdivá potvrzení o příjmu, a to příjmu svém a příjmu svědka O. Dobu předložení potvrzení o příjmu svědkyně S. se upřesnit nepodařilo. Okresní soud se s touto otázkou podrobně vypořádává a krajský soud nemá k jím provedenému hodnocení důkazů výhrady. V této části pro stručnost odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Okresní soud jednání obžalovaného správně podřadil pod příslušná ustanovení trestního zákona, když je kvalifikoval tak, jak je uvedeno výše. Správně dovodil, že pachatelem trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák. spáchaného sjednáním úvěrové smlouvy může být pouze účastník úvěrové smlouvy (v tomto případě obžalovaná, resp. odsouzená M.). Obžalovaný N. tím, že se podílel na opatřování nepravdivých potvrzení o příjmu, která byla následně předložena při žádosti o úvěr, poskytl spoluobžalované pomoc ke spáchání trestného činu úvěrového podvodu. Obžalovaná, resp. odsouzená M. pak potvrzení opatřená v součinnosti s obžalovaným N. předložila v souvislosti s žádostí o úvěr. Tímto svým jednáním dokonala výše uvedený úmyslný trestný čin. Lze tedy shrnout, že jsou splněny všechny zákonné podmínky ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) a § 89 odst. 1 tr. zák. pro to, aby jednání obžalovaného N. bylo možno kvalifikovat jako pomoc k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., § 250b odst. 1 tr. zák. I v této části je rozsudek okresního soudu zcela v souladu se zákonem a krajský soud neshledal důvod do právní kvalifikace jednání obžalovaného jakkoli zasahovat. Do této části rozsudku ani námitky odvolatele

nesměřovaly.

Stěžejní námitky podaného odvolání se týkaly výroku o trestu, neboť odvolatel má zato, že bylo namíste ukládání trestu souhrnného. Nesouhlasí se závěrem okresního soudu o okamžiku dokonání pomoci k trestnému činu. Jak již bylo podrobně uvedeno výše, v podstatě má zato, že okamžik dokonání účastenství k trestnému činu je třeba odtrhnout od okamžiku dokonání trestného činu hlavním pachatelem. S tímto závěrem se krajský soud ve shodě s okresním soudem neztotožňuje. Při posuzování této otázky je totiž podle názoru krajského soudu třeba vyjít z akcesority účastenství, zejména z návěty ustanovení § 10 odst. 1 tr. zák. Z ní vyplývá, že pro trestnost účastníka podle § 10 tr. zák. se předpokládá nejen dokonané organizování, návod a pomoc, ale i to, že trestný čin, na němž se účastník podílel, byl dokonán nebo dosáhl alespoň fáze pokusu trestného činu. Jinými slovy řečeno, dokud nedojde alespoň k pokusu trestného činu hlavním pachatelem, není jednání uvedené v ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) až c) tr. zák. trestné jako účastenství. Může být trestné, a to jen za určitých okolností, jen jako příprava k trestnému činu (§ 7 odst. 1 tr. zák.). Do té doby nelze hovořit o účastníkovi na trestném činu, neboť tím se určitá osoba stává až v okamžiku, kdy dojde k pokusu, resp. dokonání činu hlavním pachatelem (kde není trestný čin, nemůže být ani účastník na něm).

Podle § 3 odst. 1 tr. zák. je trestným činem pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně. Podle § 89 odst. 1 tr. zák. se trestným činem rozumí jen čin soudně trestný, a pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá něco jiného, také příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návrh a pomoc. Trestný čin je dokonán okamžikem, kdy jsou naplněny všechny znaky příslušné skutkové podstaty. Přitom znaky skutkových podstat trestných činů jsou uvedeny jak ve zvláštní části trestního zákona (§ 91 a násl.), tak v jeho části obecné (§ 1 až 90). Stanoví-li § 10 odst. 1 tr. zák. jako jeden ze základních předpokladů trestnosti účastenství pokus, resp. dokonání trestného činu hlavním pachatelem (viz. výše), nemůže být účastenství ve smyslu trestního zákona dokonáno dříve, než dojde k naplnění této podmínky trestnosti účastníka, resp. tohoto znaku trestného činu ve smyslu § 3 odst. 1 a § 89 odst. 1 tr. zák.

Aplikujeme-li výše uvedené závěry na nyní projednávaný případ, je třeba uzavřít, že k dokonání účastenství obžalovaného N. na trestném činu spáchaném spoluobžalovanou M. došlo v okamžiku, kdy spoluobžalovaná spáchala trestný čin úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 tr. zák., tedy v okamžiku, kdy při sjednávání úvěrové smlouvy předložila nepravdivá potvrzení obstaraná v součinnosti s obžalovaným N. K sepsu a předložení návrhu úvěrové smlouvy ze strany obžalované, resp. odsouzené M. došlo dne 16. 9. 1998. Tímto dnem tedy byl naplněn poslední předpoklad pro trestnost obžalovaného N. za poskytnutou pomoc ke spáchání trestného činu a tím také došlo k jejímu dokonání ve smyslu trestního zákona. Pro úplnost je pak třeba dodat, že pokud se obžalovaný podílel na obstarání nepravdivých potvrzení s tím, že tato potvrzení budou předložena k žádosti o úvěr spoluobžalovanou, věděl již v době, kdy takto jednal, že žádost bude podána až po obstarání těchto potvrzení, a musel nutně počítat i s tím, že se tak nemusí stát bezprostředně po jejich obstarání.

Obžalovanému byl v trestní věci Okresního soudu Plzeň - město sp. zn. 2 T 99/97 doručen trestní příkaz dne 15. 9. 1998. Tento den je rozhodující pro určení, zda v nyní projednávané věci lze hovořit o sbíhající se trestné činnosti ve smyslu § 35 odst. 2 tr. zák. a § 314e odst. 5 tr. ř. Vzhledem k tomu, že k dokonání nyní stíhané trestné činnosti obžalovaného N. došlo až dne 16. 9. 1998, podmínky pro uložení souhrnného trestu splněny nejsou.

Okresní soud proto nepochybil, pokud ukládal trest samostatný. Při úvaze o jeho druhu a výměře pak měl evidentně na zřeteli hlediska uvedená v § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr. zák. a přihlédl správně ke všem rozhodným okolnostem. Trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, tj. ve čtvrtině zákonné trestní sazby, s podmíněným odkladem na zkušební dobu 18 měsíců (rozmezí 1 rok až 5 let) nepovažuje odvolací soud za nepřiměřený ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) tr. ř. I v této části lze pro

stručnost odkázat na přesvědčivé, logické a dostatečně podrobné zdůvodnění napadeného rozhodnutí.

Krajský soud v Plzni z důvodů, které byly výše podrobně rozebrány, nepovažuje odvolání obžalovaného za důvodné, proto je postupem podle § 256 tr. ř. zamítl.